

**LOKALNI AKCIONI PLAN ZA UNAPREĐENJE
POLOŽAJA IZBEGLIH, INTERNO RASELJENIH LICA I
POVRATNIKA PO OSNOVU SPORAZUMA U OPŠTINI
OPOVO
2016- 2019. GODINE**

Opština Opovo, jul 2016. godine

SADRŽAJ

Uvodna reč predsednika Opštine	2
Šta je Lokalni akcioni plan za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica i povratnika	3
Zahvalnost učesnicima/cama u procesu lokalnog akcionog planiranja	4
Odluka Skupštine opštine Opovo o usvajanju Lokalnog akcionog plana za unapredjenje položaja izbeglica, interno raseljenih lica i povratnika po osnovu sporazuma o readmisiji.....	5
Sažetak LAP.....	6
Poglavlje 1- Osnovni podaci o opštini Opovo	7
Poglavlje 2- Podaci o izbeglim, interno raseljenim licima i povratnicima u Opštini	9
Poglavlje 3- Analiza situacije i zaključci.....	12
Poglavlje 4- PRIORITETNE CILJNE GRUPE.....	17
Poglavlje 5- OPŠTI I SPECIFIČNI CILJEVI.....	18
Poglavlje 6- SPECIFIKACIJA AKTIVNOSTI	19
Poglavlje 7- Resursi/budžet	28
Poglavlje 8- Aranžmani za primenu	28
Poglavlje 9- Praćenje i ocena uspešnosti	29

Uvodna reč predsednika Opštine

Cilj Saveta Evrope je veće jedinstvo između njegovih članica. Ovom cilju se može težiti, između ostalog, i usvajanjem zajedničkih pravila, iz oblasti socijalne politike koja se odnose na promovisanje zaštite političkih, građanskih, socijalnih i nadasve ljudskih prava.

Ne smemo zaboraviti da su sva ljudska bića rođena slobodna i jednaka sa potencijalom da konstruktivno doprinosu razvoju i dobrobiti društva, kao i da su sve osobe jednake i imaju jednako pravo na zaštitu zemlje u kojoj žive.

Rešavanje položaja izbeglih i interno raseljenih lica i povratnika jeste jedan od prioritarnih zadataka, koji je sebi postavila opština Opovo. Shodno prethodnom, a u cilju ravnopravne socio-ekonomske integracije u lokalnu zajednicu i unapređenja kvaliteta života ove kategorije građana, uspostavljena je saradnja sa Komesarijatom za izbeglice, koja je rezultirala izradom Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica na teritoriji opštine Opovo.

Lokalna zajednica se i do sada trudila da obezbedi koordinisan pristup službi za podršku izbeglicama i interno raseljenim licima u okviru zajednice kroz realizaciju niza aktivnosti i projekata. Sve do sada preduzete akcije i projekti vodili su i vode do bolje integracije izbeglih i interno raseljenih, rešavanju njihovih stambenih potreba, kao i drugih problema koji otežavaju integraciju ove populacije (školovanje, zaposlenje, socijalna zaštita, nedostatak ličnih dokumenata).

Proces planiranja je sproveden kroz identifikaciju potreba i specifičnih problema izbeglica i interno raseljenih lica na teritoriji opštine Opovo, a realizacija Plana će se odvijati primenom niza intervencija čiji bi ishodi trebalo da imaju stvarni značaj za zajednicu, odnosno da dovedu do adekvatnih rešenja za unapređenje položaja izbegli i interno raseljenih lica.

Izradom Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja izbeglica i IRL stvaraju se mogućnosti da se svi problemi rešavaju planski, u skladu sa identifikovanim potrebama korisnika na različitim nivoima, na osnovu dobrog poznavanja i definisanja prioritarnih potreba i postojećih resursa.

Svakako treba imati u vidu da će opština Opovo koja spada u nerazvijene, ruralne opštine, sa više nego skromnim budžetskim sredstvima morati za realizaciju definisanih planskih aktivnosti da potraži i zahteva razumevanje i finansijsku podršku od strane relevantnih institucija, donatorskih izvora kako bi se postavljeni zadaci Lokalnog akcionog plana sprovedu u delo, na opšte zadovoljstvo svih interesnih strana.

Ovde na prvom mestu mislimo na izbegle i interno raseljene koji su utočište i dom našli u opštini Opovo, a tu je naravno interes same lokalne zajednice, naše opštine, Komesarijata za izbeglice i migracije, kao i drugih relevantnih institucija i društvenih subjekata, koji žele da doprinesu poboljšanju i unapređenju kvaliteta života izbeglih i interno raseljenih lica.

Predsednik Opštine Opovo
Dr Zoran Tasić

Šta je Lokalni akcioni plan za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica i povratnika

Lokalno akciono planiranje za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica, jeste proces donošenja odluka o tome, koje promene značajne za život izbeglih¹ i IRL² i povratnika³ nameravamo da ostvarimo u svom lokalnom okruženju u toku predviđenog vremenskog perioda. Taj proces se zasniva na identifikovanju najboljeg načina angažovanja kapaciteta svih socijalnih aktera u zajednici u planiranju i primeni plana.

U okviru ovog dokumenta, pod izbeglim i interno raseljenim licima podrazumevaju se sva lica koja su bila izložena prisilnom napuštanju svojih domova i raseljavanju, zbog rata na prostoru bivših jugoslovenskih reпублика i bombardovanja Kosova i Metohije, uključujući i ona lica koja su u međuvremenu stekla status građana Republike Srbije, ali i dalje imaju nerešene egzistencijalne probleme nastale u toku izbegličkog statusa.

Lokalni akcioni plan za unapređenje položaja izbeglih i IRL u Opštini Opovo, nastao je kao rezultat učešća u Projektu «*Podrška institucijama Vlade Republike Srbije koje su nadležne za izbegla i interno raseljena lica*», a dopuna ovog akcionog plana u vezi sa rešavanjem problematike povratnika sprovedena je u okviru Projekta jačanje kapaciteta institucija RS na polju migracija. Opšti cilj Projekta je pronalaženje rešenja na nivou države, koja će pružiti podršku Vladi Republike Srbije, da na efikasan i održiv način odgovori na potrebe izbeglih i IRL i povratnika. Projekat finansira Evropska unija, a sprovodi Međunarodna organizacija za migracije (International for Migration-**ИОМ**). Korisnici Projekta su institucije Vlade Republike Srbije koje su nadležne za izbegla i interno raseljena lica: Komesarijat za izbeglice Republike Srbije (KIRS), Ministarstvo za Kosovo i Metohiju (MinKiM) i Ministarstvo rada i socijalne politike (MRSP), kao i druga nadležna ministarstva, opštinska povereništva za izbegla i interno raseljena lica i opštinske uprave.

Strateški okvir Projekta određen je u skladu sa politikom i pravcima delovanja definisanim Nacionalnom strategijom za rešavanje pitanja izbeglih i IRL i drugim nacionalnim strateškim dokumentima od značaja za ovu oblast. U cilju koordiniranog rada, ovaj Projekat uzima u obzir postojeće projekte izgradnje kapaciteta na lokalnom nivou, a naročito one koji su u domenu socijalne, ekonomske i stambene politike. Kreiranje i sprovođenje ovog akcionog plana ovde se tretira kao deo šireg mehanizma smanjenja siromaštva i socijalne isključivosti osetljivih društvenih grupa.

Lokalni akcioni plan za unapređenje položaja izbeglica i IRL donosi se na tri godine, sa detaljnom razradom aktivnosti za period od 2016. – 2019. godine.

Proces izrade Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u opštini Opovo, zasnivao se na interaktivnom pristupu čije su osnovne metodološke karakteristike da je:

- Lokalni - sprovodi se u lokalnoj zajednici i uvažava sve specifičnosti lokalne sredine;
- Participativni – uključuje različite bitne aktere u lokalnoj zajednici;
- Utemeljen na realnim okolnostima, raspoloživim resursima i potrebama izbeglih i interno raseljenih lica;
- Prilagođen situaciji u lokalnoj zajednici, akterima i pozitivnoj promeni ka kojoj se teži;
- Koristi sve savremene metode planiranja i analize svih važnih elemenata potrebnih za donošenje odluka;

¹ Према Конвенцији УН о статусу избеглице (1951.), **избеглица** је особа која је из основаног страха да ће бити прогоњена због своје расе, националне припадности, припадности одеђеној друштвеној групи или због политичког уверења, напустила своју државу и не може или због поменутог страха не жели да се у њу врати. Појам избеглице је Протоколом из 1967. године проширен и на особе које су биле изложене ратним страдањима или другим облицима насиља и зато одлучиле или биле принуђене да напусте своју државу. (<http://en.wikipedia.org/wiki/Refugee>)

² **Интерно расељене особе** су оне које су биле присиљене да напусте своје домове, али су остале у границама своје државе. Разлози због којих су били присиљени да напусте своје домове могу бити различити: рат, насиље, угрожавање људских права, политички прогон или природне катастрофе (земљотрес, поплава и сл.). Зато што се налазе у границама своје земље, могућности њихове међународне заштите су ограничене. Иако их, за разлику од избеглица, не штити Специјална конвенција УН, и даље их штите национални закони, међународно хуманитарно право и међународни правни акти у области људских права. (http://www.articleword.org/index.php/Displaced_person)

³ Према споразуму о реадмисији с ЕУ, повратник је лице које не испуњава или више не испуњава важеће услове за улазак, боравак или настањење на територији државе чланице ЕУ, уколико је доказано или ако је могуће на основу поднетих prima facie доказа веродостојно предпоставити да је то лице држављанин Србије.

- Podstiče odgovoran odnos različitih društvenih aktera u lokalnoj zajednici.

Za potrebe procesa, prikupljanje i analizu osnovnih podataka o položaju i potrebama izbeglih i interno raseljenih lica u Opštini Opovo, korišćeni su sledeći izvori: rezultati intervjuja i anketa sa potencijalnim krajnjim korisnicima, statistički podaci, različiti nacionalni, regionalni i lokalni izveštaji i dokumenti iz oblasti koje se tiču tematike izbeglih i IRL, podaci Komesarijata za izbeglice Republike Srbije, Opštinskog povereništva za izbeglice, Crvenog krsta, Centra za socijalni rad i drugo.

Proces izrade Plana sproveden je u periodu decembar 2015.– jun 2016. godine.

Zahvalnost učesnicima/cama u procesu lokalnog akcionog planiranja

U cilju izrade Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u Opštini Opovo, formirana je Opštinska radna grupa koju su činili predstavnici/ce: lokalne samoprave kao nosioca procesa i formalnog donosioca ovog dokumenta, uključujući i Povereništvo za izbeglice; institucija sistema koje se na lokalnom nivou bave pitanjima izbeglih i interno raseljenih; nevladinih organizacija koje deluju u lokalnoj zajednici i Komesarijata za izbeglice Republike Srbije .

Uloga Saveta za migracije bila je da:

- Unapredi sopstvene kapacitete za planiranje kroz odgovarajuće obuke organizovane od strane IOM-a;
- Obezbedi potrebne podatke neposredno od ciljnih grupa i socijalnih aktera u sistemu podrške izbeglim i interno raseljenim;
- Razmenjuje informacije i učestvuje na sastancima od značaja za proces planiranja;
- Primenjuje usvojene metode planiranja tokom procesa planiranja;
- Definiše ciljeve, pravce razvoja i saraduje sa različitim relevantnim lokalnim i republičkim akterima;
- Planira praćenje i ocenjivanje uspešnosti primene lokalnog akcionog plana;
- Radi na pisanju završnog dokumenta;
- Inicira javnu raspravu o nacrtu dokumenta i doprinese da finalna verzija bude predložena Skupštini Opštine na usvajanje.

Radna grupa za izradu Akcionog plana Opova za rešavanje problema izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika radila je u sastavu:

1. Kovačević Nebojša – pomoćnik predsednika opštine Opovo za koordinatora
2. Ivanka Petrov - član
3. Anka Janković - član
4. Ankica Jožika – član
5. Rade Cvetanović – član
6. Slavko Mančev – član
7. Jelena Bjelica - član

Zahvaljujemo se svim članovima/icama Opštinske radne grupe na učešću u procesu planiranja.

Ostali akteri uključeni u sam proces lokalnog akcionog planiranja su bili predstavnici/ce različitih institucija, organizacija i grupa, uključujući i grupe potencijalnih korisnika/ca koji su povremeno učestvovali u konsultativnom procesu. U različitim fazama rada, stručnu podršku procesu lokalnog akcionog planiranja i izrade finalnog dokumenta pružila je konsultantkinja angažovana od strane IOM-a. Posebnu zahvalnost izražavamo Komesarijatu za izbeglice Republike Srbije i IOM projektnom timu.

Odluka Skupštine opštine Opovo o usvajanju Lokalnog akcionog plana za unapredjenje položaja избеглица, интерно раселjenih лица и повратника по основу споразума о readmisiji

На основу члана 55. Статута општине Опово ("Општински службени гласник општине Опово" број 18/2012 и 3/2013, 5/2014), Скупштина општине Опово, на седници одржаној дана 15.11. 2016.године, донела је:

ЗАКЉУЧАК

О УСВАЈАЊУ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ, ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА И ПОВРАТНИКА У ОПШТИНИ ОПОВО 2016. - 2019. ГОДИНЕ

I

Усваја се Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника у Општини Опово 2016. - 2019. године

II

Овај Закључак објавити у "Општинском службеном гласнику општине Опово", а Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника у Општини Опово 2016. - 2019. године на сајту општине Опово.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ОПОВО
Број : 06-53 /2016
Датум:15.11.2016.г
ОПОВО

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ

Драган М. Угринов, дипл. екон.
мастер менаџмента у здравству

Доставити:

1. Комесаријату за избегла, интерно расељена лица и миграције;
2. Поверенику;
3. Архиви.

Sažetak LAP

Lokalni akcioni plan za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica (IRL) i povratnika je dokument akcionog razvoja i strateškog karaktera koji je usmeren na specifična pitanja sa kojima se suočava ova grupa građana koja su rezultat njihove prisilne migracije iz mesta predhodnog prebivališta. Na teritoriji opštine Opovo ima oko 430 izbeglih i interno raseljenih lica od toga 350 izbeglih a 80 interno raseljenih lica.

U cilju izrade Lokalnog akcionog plana formirana je Radna grupa koju su činili predstavnici: lokalne samouprave, uključujući i Povereništvo za izbeglice; lokalne institucije koje se bave pitanjima izbeglih i interno raseljenih lica; nevladine organizacije i Komesarijat za izbeglice Republike Srbije. Proces izrade Plana sproveden je u decembru 2015. godine.

Glavni problemi izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika u opštini Opovo su: nerešeno ili neadekvatno rešeno stambeno pitanje, nezaposlenost, neodgovarajuće mogućnosti za školovanje, poteškoće u ostvarenju prava, a naročito prava u oblasti socijalne zaštite. Osnovni problem povratnika po readmisiji je nezaposlenost, nedostatak ličnih dokumenata i rešavanje stambenih problema.

Za izbor prioriternih grupa Lokalnog akcionog plana korišćeni su sledeći kriterijumi: brojnosti korisničkih grupa; učestalost problema; stepen socijalne ugroženosti grupe; vidljivost problema u zajednici; spremnost korisničke grupe na aktivizam i saradnju; neobuhvaćenost grupe sistemskim merama podrške i mogućnosti lokalne zajednice (resursi i nadležnosti). Prioritetne ciljne grupe ovog Lokalnog plana su: stara lica; lica bez roditeljskog staranja; osobe sa invaliditetom, telesnim smetnjama, bolesne osobe bez podrške porodice, samohrani roditelji, višečlane i višegeneracijske porodice.

Ovaj plan usmeren je na sve osobe u opštini Opovo, koje su bile izložene prisilnim migracijama i egzistencijalnim poteškoćama koje to stvara, a borave na teritoriji opštine Opovo.

Lokalna zajednica ima dobre kapacitete za unapređenje položaja izbeglih, interno raseljenih lica i povratnika po readmisiji. Glavne snage lokalne zajednice za pitanja ove populacije su: politička volja i podrška lokalne samouprave, strateški pristup opštine u različitim oblastima i čvrsta opredeljenost opštinskih vlasti da otvori posebnu budžetsku liniju za ovu ciljnu grupu. U daljem radu trebalo bi poboljšati uslove za rad stručnih službi angažovanih na podršci izbeglicama, interno raseljenim licima i povratnicima po readmisiji.

Opšti cilj Lokalnog akcionog plana za period 2016-2019. Godine je unapređenje socijalno-materijalnog položaja izbeglica, interno raseljenih lica i povratnika po Sporazumu o readmisiji u opštini Opovo, putem sistematskih i održivih programa stambenog zbrinjavanja i ekonomskog osnaživanja, što će dugoročno posmatrano doprineti poboljšanju demografske situacije u ovoj opštini.

Za realizaciju Lokalnog plana od 2016-2019 godine pribaviće se sredstva od nadležnih ministarstava Vlade Republike Srbije, donatorskih i drugih izvora finansija dok će opština Opovo obezbediti 5% od ukupnih sredstava.

Poglavlje 1- Osnovni podaci o opštini Opovo

OPŠTINA OPOVO

Opština Opovo je jedna od najmanjih opština u Vojvodini. Nalazi se u Južnom Banatu, na svega 30km od Beograda i Pančeva, odnosno 40km od Zrenjanina. Opština Opovo se, graniči sa opštinama Zrenjanin (na severozapadu), Kovačica (na istoku), Pančevo (na jugu), dok zapadnu granicu čini reka Tamiš, odnosno područje Beograda (opština Palilula). Na površini od 203km² nastanjeno je 10440 stanovnika, u okviru četiri naseljena mesta: Baranda, Opovo, Sakule i Sefkerin. Sva naselja se nalaze na levoj obali reke Tamiš, koja protiče dužinom od 29 km uz teritoriju opštine Opovo. Administrativni centar jeste naselje Opovo, koje je i najnaseljenije sa 4527 stanovnika. Zahvaljujući prirodnim resursima (plodno zemljište, povoljna klima, mnoštvo vodenih tokova) najzastupljenija grana privrede je poljoprivreda, kojom se bavi 60% stanovništva.

Analiza demografskih kretanja broja stanovnika na području Opštine Opovo za period od 1948 -2002 godine ukazuje na trend pada ukupnog broja stanovnika, po prosečnoj godišnjoj stopi od -0,2%. Po poslednjem popisu stanovnika iz 2002.godine zabeležena je depopulacija u svi naseljima opštine Opovo. Struktura stanovništva po velikim dobnim grupama, ukazuje na nepovoljnu starosnu strukturu stanovništva sa visokim indeksom starenja od 1,0 koji je gotovo ujednačen posmatrano po naseljima i kreće se od 0,9 do 1,2. Starije sredovečno i staro stanovništvo čini 50,8% ukupne populacije opštine Opovo.

U pogledu nacionalne i etničke pripadnosti najzastupljeniji su Srbi (9507). Hrvati (289) čine preovlađujuću manjinsku grupu, a u manjem broju su zastupljeni Romi, Mađari, Rumuni, Makedonci, Crnogorci i dr.

Naseljena mesta i broj stanovnika

Naselje	1991.GOD.	2002.GOD.	2011. GOD.
OPOVO	4717	4693	4527
BARANDA	1660	1648	1544
SAKULE	2188	2048	1847
SEFKERIN	2705	2627	2522
UKUPNO	11270	11016	10440

Gustina naseljenosti : 56 stanovnika / km²

Klimatske odlike: Umereno – kontinentalna klima

Namena površina

- Obradivo zemljište - 75% ukupne teritorije
- Neobradivo - 9 %
- Šume - 6 %
- Neplodno zemljište - 10%

Poljoprivreda

91% poljoprivrednog zemljišta obuhvataju oranice na kojima se uzgajaju žitarice: kukuruz, pšenica i sucokret, preostalo obradivo zemljište pašnjaci (1.87%), ribnjaci, trstici i bare (5.86%), livade (0.96%), vinogradi(0.19%) i voćnjaci (0.12%).

Opština Opovo raspolaže sa 15.000ha obradivih površina, od kojih preko 85% odnosno 12800ha pripada individualnom sektoru zbog čega je osnovna privredna delatnost poljoprivreda.

Saobraćajna infrastruktura opštine Opovo

Četiri naseljena mesta koja se nalaze u sklopu opštine Opovo povezana su međusobno asfaltnim putem. Kroz Barandu, Opovo i Sefkerin prolazi regionalni put Pančevo-Opovo-Zrenjanin R-124, dužinom od 16 km. Udaljenost od magistralnog puta Beograd – Zrenjanin do opštinskog centra iznosi 3 km.

Prirodni resursi:

- reka Tamiš protiče u dužini od 29 km. uz teritoriju opštine Opovo
- šume zahvataju površinu od 1313ha odnosno 10% teritorije opštine Opovo
- pašnjaci su obrasli slatinskim travama i prostiru se na površini od 1005ha

Opština Opovo spada u nerazvijene opštine, sa izuzetno visokom stopom nezaposlenosti od 51%. Učešće nezaposlenih koji čekaju na posao preko 12 meseci (dugotrajna nezaposlenost) prema podacima NSZ Filijala Pančevo (Ispostava Opovo) u maju mesecu 2016.god. iznosila je 64,74%

Organizaciona struktura opštine Opovo

Izvršnu vlast opštine Opovo čine dva organa: predsednik opštine i Opštinsko veće od 11 članova . Opštinsko veće sačinjavaju: predsednik veća, zamenik, članovi zaduženi za određene resore – resor prosvete, sporta i kulture; resor kooperacije sa MUP-om, resor finansija i lokalne samouprave, resor privrede, trgovine i turizma i resor za rad, zapošljavanje, socijalnu politiku i zdravstvo.

Skupštinu opštine čine predsednik skupštine opštine, zamenik predsednika , sekretar i 25 odbornika.

Struktura opštinske uprave je sledeća:

Načelnik opštinske uprave

Odeljenje za opšte i skupštinske poslove, javnu upravu i društvene delatnosti.

Odeljenje za privredu, finansije i komunalne delatnosti.

Odeljenje za imovinsko pravne, stambene poslove, urbanizam i građevinarstvo.

Poverenik za izbeglice je ujedno i sekretar Crvenog krsta u opštini Opovo.

Poglavlje 2- Podaci o izbeglim, interno raseljenim licima i povratnicima u Opštini

Prema podacima Povereništva za izbeglice opštine Opovo, Crvenog krsta Opovo, Komesarijata za izbeglice i Policijske stanice Opovo evidentirano je ukupno 1.199 izbeglih i prognanih lica sa teritorija bivše SFRJ, osim toga 1999 godine sa Kosova i Metohije na teritoriju opštine Opovo doselilo se i 151 interno raseljeno lice, tako da je u jednom momentu izbeglička i raseljenička populacija brojala oko 12% od ukupnog broja stanovnika opštine Opovo. U međuvremenu, određeni broj izbeglih i prognanih lica (326) dobilo je državljanstvo Republike Srbije, jedan manji broj vratio se u mesto predhodnog prebivališta, jedan broj otišao u druge zemlje, a jedan broj se raselio u druge opštine na teritoriji Republike Srbije.

U dolasku izbeglih i interno raseljenih lica na teritoriju opštine Opovo, beleže se sledeći trendovi:

- Prve izbeglice iz Hrvatske su došle su 02.jula 1991.godine i dalje tokom 1992. godine u skladu sa intenziviranjem ratnih sukoba,
- Prve izbeglice iz Bosne i Hercegovine došle su 02. aprila 1992. godine i dolazile povremeno do 1995. godine
- Najveći talas prognanih lica iz Hrvatske (Krajine) došao je nakon operacije „Bljesak“ i „Oluja“ a to je maj/avgust 1995. godine
- Interno raseljena lica na teritoriju opštine Opovo dolaze nakon potpisivanja Kumanovskog sporazuma 1999. godine.

Pregled izbeglih i raseljenih lica na teritoriji opštine Opovo

- Od 02.07.1991. godine sa prostora Republike Hrvatske	223	
- od 02.04.1992. godine sa prostora BiH	342	
- od 05.08.1995. godine iz Republike Srpske Krajine	540	
- od 07.11.1995. godine iz Republike Srpske	45	
- od 28.08.1998. godine iz Sremsko Baranjske oblasti	49	
	Ukupno	1.199 izbegla i prognana
lica		
- od 01.04.1999. godine sa Kosova i Metohije		151 raseljeno lice

Procenat izbeglih i raseljenih lica u odnosu na broj stanovnika opštine Opovo je 12,93%.

Zvanični podaci o broju izbeglih lica nakon Popisa 2005. godine :

- Produžen status dobilo je 146 lica
- Prijemom u državljanstvo RS i dobijanjem lične karte status je ukinut za 326 lica

Polna i starosna struktura je uglavnom slična kao i kod domicilnog stanovništva.

STAROSNA STRUKTURA	IZBEGLA LICA	INTERNO RASELJENA LICA
OD 0 - 6	1	-

7 - 14	7	5
15 - 18	9	3
19 - 65	91	46
65+	38	5

POLNA STRUKTURA	IZBEGLA LICA	INTERNO RASELJENA LICA
MUŠKARCI	68	30
ŽENE	78	29

OBRAZOVANJE	IZBEGLA LICA	INTERNO RASELJENA LICA
BEZ ŠKOLE	7	3
NEPOTPUNA O.Š.	23	2
OSNOVNA ŠKOLA	40	18
SREDNJA ŠKOLA	65	31
VIŠA ŠKOLA	4	3
VISOKA ŠKOLA	3	2
MAGISTRI	-	-
DOKTORI NAUKA	-	-

U opštini Opovo padom Krajine prvi prihvatni centar bio je u prostorijama Osnovne škole u avgustu mesecu 1995.godine, potom su otvorena dva kolektivna centra, jedan u hotelu „Stari Banat“ u Opovu gde je u 20 soba i u prostorijama recepcije bilo smešteno oko 80 izbeglica i u prostorijama Ambulante u Sakulama gde je bilo smešteno oko 30 izbeglica. Sva ostala lica bila su smeštena kod rođaka, prijatelja ili su iznajmili smeštaj.

Za izbegla lica u kolektivnim centrima troškove smeštaja i ishrane snosio je Komesarijat za izbeglice, a za ostala lica smeštena u privatnom smeštaju od 1992. godine do 2004. godine bila je raspodela pomoći u hrani, higijeni, nešto odeće, obuće, polovne garderobe, drva, šporeta.

Pomoć je prikupljana od lokalnog stanovništva, i uglavnom od stranih donatora:

- UNHCR Visoki komesarijat za izbeglice Ujedinjenih nacija
- Humanitarni biro evropske zajednice,
- Medjunarodna federacija Crvenog krsta i Crvenog polumeseca,
- Medjunarodni komitet Crvenog krsta,
- Svetski program hrane, organizacije Ujedinjenih nacija za pomoć u hrani
- CARE Internacional, Australijska organizacija,
- HELP, Nemačka organizacija
- Danski savet za izbeglice i mnogi drugi.

Broj izbeglih i raseljenih lica na teritoriji opštine stalno se menjao, zbog menjanja mesta boravka, dobijanja državljanstva Republike Srbije, iseljenja u treće zemlje itd.

Sada se na teritoriji opštine Opovo nalazi:

- 59 raseljenih lica sa prostora Kosova i Metohije

- 46 izbeglih lica u statusu
- 294 izbeglo lice sa ugašenim statusom zbog dobijanja državljanstva Republike Srbije.

Broj izbeglih i raseljenih lica iz godine u godinu se smanjivao, a tome doprinose razni programi i projekti za integraciju ovih lica u lokalnoj zajednici.

Uglavnom su realizovani programi integracije kroz stambeno zbrinjavanje, međutim nedostaju razvojni programi, programi za zapošljavanje ili samozapošljavanje.

Poglavlje 3- Analiza situacije i zaključci

Analiza konteksta i radnog okruženja je obuhvatila: pregled dokumenata za pitanja izbeglica i IRL, analizu stanja (SWOT), analizu zainteresovanih strana i analizu problema.

Pregled dokumentacije o radnom okruženju obuhvatio je nekoliko ključnih nacionalnih strateških dokumenata, relevantnih za ovu oblast, aktuelni zakonski okvir koji reguliše pitanje izbeglih lica u Republici Srbiji i realizovane projekte namenjene izbeglim i IRL u opštini.

Nacionalni strateški dokumenti od značaja za pitanja izbeglih i IRL su:

- Nacionalna strategija za rešavanje pitanja izbeglih i interno raseljenih lica (2002);
- Strategija za smanjenje siromaštva (2003);
- Nacionalna strategija održivog razvoja (2008);
- Nacionalna strategija privrednog razvoja Republike Srbije 2006-2012;
- Nacionalna strategija zapošljavanja 2005-2010;
- Strategija regionalnog razvoja 2007-2012;
- Strategija razvoja socijalne zaštite;
- Nacionalni plan akcije za decu.

Aktuelni zakonski okvir za pitanja izbeglica je *Zakon o izbeglicama* (1992. godina). S obzirom na uočenu potrebu da taj Zakon bolje prati aktuelne potrebe i pitanja izbeglica, sačinjen je Predlog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o izbeglicama, ali on još nije usvojen.

U lokalnom strateškom dokumentu Strateški plan razvoja socijalne zaštite opštine Opovo za period od 2016 do 2019.god., identifikovani su postojeći problemi izbeglih i prognanih lica :

- nerešeno stambeno pitanje
- nerešen pravni status
- nezaposlenost

U ovom dokumentu doneti su sledeći zaključci po pitanju rešavanja problematike izbeglih i interno raseljenih lica:

1. Postojanje kolektivnog centra za izbegla i interno raseljena lica govori o tome da je ovaj problem za opštinu Opovo i dalje aktuelan.
2. Iako su mnoga lica prihvatila domaće državljanstvo socijalni problemi su i dalje ostali, tako da proces integracije nije završen, a gledno kroz materijalni status to su najsiromašnije porodice kod kojih je nezaposlenost veoma visoka.
3. Nedostatak lične dokumentacije i dalje predstavlja veliki problem kod izbeglih i interno raseljenih lica, što predstavlja veliki problem kada je u pitanju ostvarivanje prava iz oblasti zdravstvene i socijalne zaštite.

Shodno prethodnom donete su preporuke, koje određuju mere koje je potrebno preuzeti:

- definisanje pravnog statusa u cilju ostvarenja postojećih prava
- rešavanje stambenog pitanja, kroz popis neiskorišćenih kuća na teritoriji opštine i njihova adaptacija u uslovan stambeni prostor
- inkluzija interno raseljenih i izbeglih u lokalnu zajednicu

Programi i projekti za izbegle i IRL koji su do sada realizovani u Opovo su:

- Projekti trajne integracije u rešavanju pitanja stanovanja

Projekat izgradnje izbegličkog naselja u mestu Sakule – 14 stambenih jedinica (projekat samogradnje realizovan u saradnji UNHCR-a, lokalne vlasti i Komesarijata za izbeglice RS čiji je izvršni partner bila Švajcarska humanitarna organizacija za pomoć u katastrofama -SDC);

1. **Bespovratna pomoć u građevinskom materijalu za adaptaciju kupljenih starih kuća** – Danski savet za izbeglice
2. **Bespovratna pomoć u građevinskom materijalu za adaptaciju kupenih starih kuća i završetak započete gradnje** - Komesarijat za izbeglice
3. **Otkup kuća projekat „Korak napred“**- Komesarijat za izbeglice
4. **Otkup kuća** - INTERSOS Italijanska humanitarna organizacija
5. **Besplatna pravna pomoć** - SDR Švajcarska humanitarna organizacija za pomoć u katastrofama
6. **Finansijska pomoć** – UNHCR Humanitarni biro
7. **Dodela mikrokredita za otpočinjanje sopstvenog biznisa** – IOM
8. **Psihosocijalna podrška** - NSHC
9. **Pružanje besplatne pravne pomoći u pribavljanju ličnih dokumenata za izbegla i interno raseljena lica** – Danski savet za izbeglice
10. i drugi programi i projekti koje je realizovala Vlada Republike Srbije preko ministarstava i Komesarijata za izbeglice Republike Srbije i dr.

Najvažniji zaključci ovog pregleda dokumenata i aktivnosti su sledeći:

- Nacionalna strategija za rešavanje pitanja izbeglih i IRL definiše osnovne pravce delovanja – obezbeđivanje uslova za povratak i obezbeđivanje uslova za lokalnu integraciju, što je potpuno u skladu sa međunarodno prihvaćenim ciljevima za rešavanje položaja ove grupe građana;
- Ostale navedene nacionalne strategije pružaju osnovu i daju smernice za razvijanje mera i akcija u oblasti lokalne integracije izbeglih i IRL kojima se može doprineti unapređenju njihovog životnog standarda i ukupnog društvenog položaja;
- Lokalna strateška dokumenta ukazuju da su izbeglice i IRL prepoznati kao posebno osetljiva društvena grupa, ali bez specifikovanog programa. Njihovi problemi i potrebe se ne posmatraju izolovano od potreba ostalih ugroženih grupa stanovništva.

Analiza stanja u lokalnoj zajednici po pitanjima unapređenja položaja izbeglih i IRL izvršena je kroz identifikovanje dosadašnjih aktivnosti i rezultata u ovom domenu i sagledavanje pozitivnih kapaciteta i slabosti lokalne zajednice, kao i mogućnosti i prepreka sa kojima se suočava u svom radnom okruženju. Za analiziranje stanja položaja izbeglih i interno raseljenih lica upotrebljena je SWOT analiza, gde su identifikovane snage i slabosti na unutrašnjem, lokalnom nivou, i mogućnosti i prepreke koje dolaze izvan lokalne zajednice, a odnose se i utiču na problematiku, koja je predmet analize:

UNUTRAŠNJE SNAGE
• Postojanje političke volje i podrške lokalne samouprave za rešavanje problema izbeglica i interno-raseljena lica
• Stručni ljudski resursi
• Iskustvo u radu sa izbeglim i IRL-a
• Zainteresovanosti i uključivanje ciljne grupe za rešavanje identifikovanih problema
• Savet za upravljanje migracijama i trajna rešenja Opštine Opovo
• Iskustvo i saradnja sa donatorima
• Postojanje kancelarije poverenika za izbeglice i IRL
UNUTRAŠNJE SLABOSTI
• Nedostatak finansijskih sredstava, mali budžet opštine
• Nerazvijenost opštine Opovo
• Visoka stopa nezaposlenosti
• Neorganizovanost tj. nepostojanje udruženja izbeglih i IRL
• Nedostatak upošljenog kadra u povreništvu (angažovano jedno lice - poverenik)

Najvažniji zaključci ove analize su:

SPOLJAŠNJE MOGUĆNOSTI
<ul style="list-style-type: none">
• Podrška i saradnja sa Komesarijatom za izbeglice
<ul style="list-style-type: none">
• Postojanje dokumenata na nacionalnom nivou koji regulišu pitanja od nacionalnog značaja i međusobno su povezani, npr. Nacionalna strategija o smanjenju siromaštva i sl.
<ul style="list-style-type: none">
• Donatorska sredstva
<ul style="list-style-type: none">
• Pristup međunarodnim programima i fondovima koji se bave rešavanjem problema izbeglih i interno raseljenih lica
SPOLJAŠNJE PREPREKE
<ul style="list-style-type: none">
• Nestabilna društveno-politička situacija
<ul style="list-style-type: none">
• Restriktivan budžet
<ul style="list-style-type: none">
• Svetska ekonomska kriza
<ul style="list-style-type: none">
• Sporo i neefikasno sprovođenje zakoskih procedura
<ul style="list-style-type: none">
• Zastarelost zakona o izbeglim i interno raseljenim licima

Opština Opovo ima političku volju i spremnost za poboljšanje i unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica. U skladu sa prethodnim oformljen je Savet za upravljanje trajnim rešenjima izbeglih i interno raseljenih. Postoji iskustvo u radu sa izbeglim i IRL-a, kroz kancelariju povereništva gde je upošljen poverenik zadužen za ove poslove. Tu su i drugi stručni ljudski resursi, iskustvo u saradnji sa donatorima, kao i sama zainteresovanost ciljne grupe za rešavanje vlastitih problema. Međutim, tu su i nedostaci odnosno slabosti koje se na lokalnom planu mogu negativno odraziti na polju rešavanja pitanja izbeglih. Pre svega ovde mislimo na nerazvijenost i skromna finansijska sredstva, kojim opština Opovo raspolaže. Veliki problem je i nezaposlenost, kao i neorganizovanost samih izbeglih, koji nisu udruženi kako bi zajednički zastupali vlastite interese. U povereništvu je upošljeno samo jedno lice, poverenik za izbeglice (lice koje je i sekretar Crvenog krsta) što u kadrovskom smislu nije zadovoljavajuće.

Spoljašnje mogućnosti koje smatramo pozitivnim i korisnim su pre svega uspešna i aktivna saradnja sa Komesarijatom za izbeglice, kao i postojanje strateških i planskih dokumenata, koji se na direktan ili indirektan način bave problemima izbeglih i interno raseljenih lica. Mogući izvori nedostajućih finansijskih sredstava jesu aktuelni međunarodni programi i fondovi, donatorska sredstva

kao pozitivni stimulansi i mogućnosti, koje dolaze van lokalne sredine. Iz spoljašnjeg okruženja dolaze i prepreke koje mogu da uspravaju i otežavaju planirane aktivnosti. Ovde se pre svega misli na nestabilnu društveno - političku situaciju, restriktivan budžet, svetsku ekonomsku krizu, kao i sporo i neefikasno sprovođenje donetih zakona i zastarelost zakona o izbeglim i interno raseljenim licima.

Analiza zainteresovanih strana

Na osnovu dugogodišnjeg iskustva u radu, praćenja i analiziranja stanja ciljne grupe i kroz komunikaciju sa lokalnim akterima identifikovane su ključne zainteresovane strane za unapređenje položaja izbeglih i IRL u opštini Opovo, a to su:

1. Opština Opovo
2. Poverenik za izbeglice
3. Centar za socijalni rad
4. Ispostava NSZ (Filijala Pančevo)
5. Dom zdravlja
6. Crveni krst

Ključni akteri	Osnovne karakteristike	Potrebe i interesi	Kapaciteti ključnih aktera	Faktori motivisanosti za rešavanje problema izbeglih i IRL-a i povratnika
1. Opština Opovo	- ruralna sredina - nerazvijena opština - površina od 203km ² i 10440 stanovnika - poljoprivreda je nazastupljenija privredna grana	- organizovana briga i koordinisan pristup (saradnja sa institucijama) u rešavanju problema izbeglih i IRL-a - pružanje usluga javnog servisa shodno kapacitetima i mogućnostima - pribavljanje finansijskih sredstava	- ljudski resuri - prostor - oprema - nedostatak finansijskih sredstava - najveći društveni uticaj u lokalnoj zajednici	- zadovoljstvo korisnika (izbeglih i IRL-a) - dosadašnji ostvareni rezultati - integrisanost izbeglih u lokalnu zajednicu - rešenost i želja da ostanu i žive na teritoriji opštine Opovo
2. Poverenik za izbeglice	- direktan i neposredan kontakt sa izbeglim i interno raseljenim licima - upoznatost sa problemima izbegličke populacije - nadležnost za obavljanje poslova unapređenja položaja izbeglih, interno raseljenih i povratnika	- finansijska sredstva i podrška lokalnih i drugih relevantnih subjekata - pružanje raspoloživih usluga korisnicima tj. izbeglim, interno raseljenim licima i povratnicima	- nedostatak finansijskih sredstava - nedostatak ljudskih resursa (u povereništvu radi samo jedno lice tj. poverenik za izbeglice) - prostor i oprema za rad	- zadovoljstvo korisnika usluga - pozitivni rezultati rada - dobra saradnja sa izbeglim i interno raseljenim licima - razumevanje i podrška lokalnih organa i viši, republičkih i pokrajinskih instanci
3. Centar za socijalni rad	- stručna osposobljenost za pružanje usluga socijalne zaštite (MOP; trenutna pomoć, zbrinjavanje maloletnih, starih lica i dr.)	- nedostatak finansijskih sredstava za pružanje adekvatnih usluga socijalne zaštite - rešavanje problema korisnika (materijalni, stambeni, poremećeni porodični odnosi i sl.)	- prostor - oprema - stručan kadar - društveni uticaj u lokalnoj sredini - poverenje korisnika	- opšte zadovoljstvo krajnjih korisnika
4. Ispostava NSZ (Filijala Pančevo)	- evidencija nezaposlenih lica - informisanje nezaposlenih o aktuelnim programima, uče, prekvalifikacije i dr.)	- doprineti smanjenju stope nezaposlenosti	- ljudski resursi - prostor - oprema za rad	- smanjenje broja nezaposlenih lica koja su na evidenciji
5. Dom zdravlja	- zdravstvena zaštita stanovništva - preventivna i edukativna briga o zdravlju lokalne zajednice	- unapređenje kvaliteta zdravstvenih usluga - doprinos u ostvarivanju, očuvanju i unapređenju zdravlja i zdravstvene kulture stanovnika	- stručno medicinsko osoblje - savremena tehnička opremljenost za rad sa pacijentima	- zadovoljstvo korisnika - zdravo stanovništvo - uspešna prevencija i zdravstvena edukacija
6. Crveni krst	- pružanje humanitarne pomoći socijalno ugroženom stanovništvu - organizovanje tematskih aktivnosti: dobrovoljno davanje krvi, edukativna takmičenja i sl. - sekretar Crvenog krsta je ujedno i opštinski poverenik za izbeglice	- nedostatak kadra - pružanje raspoloživih usluga korisnicima tj. izbeglim i interno raseljenim licima, koja u skladu sa socijalnim položajem zaslužuju humanitarnu pomoć	- ljudski resursi (jedna zaposleni, ujedno i poverenik za izbeglice) - prostor - oprema za rad	- zadovoljstvo korisnika pruženom pomoći i podrškom

Poglavlje 4- PRIORITETNE CILJNE GRUPE

Kriterijumi za izbor prioriternih grupa u okviru Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja izbeglih i IRL i povratnika u Opštini Opovo su sledeći:

- Egzistencijalna i stambena ugroženost ciljne grupe;
- Hitnost rešavanja problema;
- Istovremena pogođenost ciljne grupe većim brojem problema;

Prioritetne grupe u okviru Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja izbeglih i IRL u Opštini Opovo su:

- Izbeglice i IRL koja nemaju trajno rešeno stambeno pitanje
- Izbeglice i IRL koja imaju u vlasništvu stambeni objekat, kome je potrebna adaptacija i/ili rekonstrukcija
- Izbeglice i IRL koja su započela individualnu stambenu izgradnju, a nemaju sredstava da je dovrše
- Nezaposlena radno sposobna izbegla i IRL , bez odgovarajuće kvalifikacije
- Izbegli i IRL u privatnom smeštaju koji nemaju trajno rešeno stambeno pitanje, uključujući i one koji su započeli individualnu stambenu izgradnju;
- Posebno ranjive grupe:
  - Samohrani roditelji;
  - Žene;
  - Osobe sa invaliditetom
  - Stari i sami bračni parovi;
  - Porodice čiji je član/ovi OSI, hronično bolesna osoba i/ili dete sa smetnjama u razvoju;
  - Višečlane i višegeneracijske porodice
  - Porodice poginulih;
  - Žrtve porodičnog nasilja i nasilja nad ženama;
  - povratnici

Poglavlje 5- OPŠTI I SPECIFIČNI CILJEVI

Opšti cilj

Poboljšati socijalno-ekonomski položaj izbeglih i interno raseljenih lica i povratnika po sporazumu o readmisiji na teritoriji opštine Opovo, kroz programe za ekonomsko osnaživanje i trajno rešavanje stambenog pitanja najugroženijih porodica.

Specifičan cilj 1

U periodu od 2016 do 2019 godine u skladu sa populacionom politikom opštine Opovo, trajno rešiti stambeno pitanje za najmanje 16 porodica izbeglih, interno raseljenih i povratnika otkupom domaćinstava sa okućnicom.

Specifičan cilj 2

U periodu 2016 do 2019 godine trajno rešiti stambeno pitanje za najmanje 10 porodica izbeglih, interno raseljenih i povratnika kroz dodelu paketa građevinskog materijala za adaptaciju postojećih neuslovnih objekata ili dovršetak izgradnje stambenog objekta.

Specifičan cilj 3

U periodu od 2016 do 2019 godine ekonomski osnažiti najmanje 20 porodica izbeglih, interno raseljenih i povratnika kroz programe dohodovnih aktivnosti u oblasti poljoprivrede i ostalih privrednih delatnosti.

Specifičan cilj 4

U periodu od 2016-2019. godine putem stambene izgradnje trajno zbrinuti 5 porodica izbeglih, interno raseljenih, povratnika i socijalno ugroženih.

Poglavlje 6- SPECIFIKACIJA AKTIVNOSTI

IMPLEMENTACIJA LOKALNOG AKCIONOG PLANA

za period 2016.-2019. godine

POGLAVLJE 6: Plan aktivnosti za realizaciju LAP-a

Specifični cilj 1: U periodu od 2014. do 2016. godine, u skladu sa populacionom politikom grada, trajno rešiti stambeno pitanje za najmanje 16 porodica izbeglih, interno raseljenih i povratnika otkupom domaćinstava sa okućnicom

Aktivnosti	Planirano vreme realizacije aktivnosti	Očekivani rezultat	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partneri u realizaciji
				Budžet LS i /ili ostali lokalni resursi	Ostali izvori		
1.1. Obezbeđivanje finansijskih sredstava za otkup domaćinstava		Obezbeđena potrebna finansijska sredstva	Iznos obezbeđenih finansijskih sredstava			Lokalna samouprava	KIRS Donatori
1.2. Formiranje komisije za izbor korisnika	15 dana	Formirana komisija	Odluka o formiranju komisije			Predsednik	
1.3. Donošenje pravilnika i oglasa za izbor korisnika	7 dana	Usvojen tekst pravilnika i oglasa	Zapisnik			Komisija za izbor korisnika	
1.4. Objavljivanje oglasa za otkup domaćinstava	2 meseca	Objavljen oglas, prikupljene prijave	Broj prijavljenih potencijalnih korisnika	Ljudski resursi, prostor i oprema za rad		Opštinska komisija LS	KIRS
1.5. Izbor potencijalnih korisnika i obilazak kuća za otkup	3 nedelje	Utvrđena lista potencijalnih korisnika	Zapisnici i konkursna komisija			Komisija za izbor korisnika	
1.6. Izrada i objavljivanje preliminarne liste	15 dana	Utvrđena i objavljena preliminarne lista	Zapisnici, izveštaji	Ljudski resursi		Opštinska komisija, Lokalna samouprava	KIRS

1.7. Izbor korisnika i objavljivanje konačne liste		Utvrđena lista od najmanje 10 korisničkih porodica za koje će biti otkupljena domaćinstva, sklopljeni ugovori s korisnicima	Broj sklopljenih ugovora			Komisija za izbor korisnika	
1.8. Potpisivanje sporazuma između donatora i vlasnika	10 dana	Potpisani sporazumi	Broj potpisanih sporazuma			Donator, vlasnik, korisnik	Lokalna samouprava
1.9. Potpisivanje kupoprodajnog ugovora	7 dana	Potpisani kupoprodajni ugovori	Broj potpisanih ugovora			Vlasnik, korisnik	Lokalna samouprava, KIRS
1.10. Useljavanje otkupljenih domaćinstava		Useljeno najmanje 10 domaćinstava	Broj useljenih domaćinstava	Ljudski resursi, transportna sredstva		Lokalna samouprava	KIRS, mediji
1.11. Medijska prezentacija celokupne realizacije programa		Objavljene informacije o programu na Lokalnim medijima TV	Broj i vrsta TV priloga o programu, broj članaka u novinama	Prostor i vreme u lokalnim medijima		Lokalna samouprava	KIRS, lokalni mediji
1.12. Praćenje realizacije i ocena uspešnosti programa	6-12 meseci	Prikupljanje i analiziranje informacija o realizaciji programa, pisanje izveštaja,	Broj i vrsta analiziranih informacija, broj i vrsta izveštaja i preporuka	Osobe zadužene za praćenje i ocenjivanje ovog dela LAP-a		Lokalna samouprava	KIRS

Specifični cilj 2: U periodu od 2016. do 2019, godine trajno rešiti stambeno pitanje za najmanje 10 porodica izbeglih, interno raseljenih i povratnika, kroz dodelu paketa građevinskog materijala za adaptaciju postojećih neuslovnih objekata ili dovršetak izgradnje stambenog objekta

Aktivnosti	Planirano vreme realizacije aktivnosti	Očekivani rezultat	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partneri u realizaciji
				Budžet LS i /ili ostali lokalni resursi	Ostali izvori		
2.1. Obezbeđivanje sredstava i potpisivanje ugovora		Ugovor potpisan	Visina sredstava			Lokalana samouprava	KIRS
2.2. Formiranje komisije	15 dana	Formirana komisija	Odluka o formiranju komisije			Predsednik opštine	
2.3. Donošenje pravilnika i izrada kriterijuma za odabir prioriternih porodica	7 dana	Donesen pravilnik, izrađeni kriterijumi	Kvalitet pravilnika i kriterijuma	Postojeći ljudski resursi		Opštinska komisija	KIRS
2.4. Raspisivanje oglasa	4 nedelje	Oglas objavljen	Sadržaj i uslovi konkursa			Opštinska komisija	
2.5. Izbor korisnika i izrada preliminarne liste	15 dana	Utvrđena i objavljena preliminarne lista	Zapisnici, izveštaji			Opštinska komisija	
2.6. Izrada i objavljivanje konačne liste	8 dana	Utvrđena konačna lista	Zapisnik	Postojeći ljudski resursi		Opštinska komisija	KIRS
2.7. Raspisivanje tendera i odabir najboljeg dobavljača	6 nedelja	Tender raspisan i odabran najbolji ponuđač	Sadržaj i uslovi tendera, sadržaj ponuda			Opštinska komisija	
2.8. Potpisivanje ugovora sa dobavljačem	8 dana	Potpisan ugovor	Uslovi i sadržaj ugovora			Opštinska komisija	

2.9. Potpisivanje ugovora sa korisnicima	8 dana	Potpisani ugovori	Sadržaj ugovora				
2.10. Isporuka građevinskog materijala	30 dana	Podeljena pomoć	Sadržaj i kvalitet pomoći	Postojeći ljudski resursi		Poverenik, Opštinska komisija	KIRS
2.11. Praćenje ugradnje građevinskog materijala	6 meseci	Propraćena realizacija programa i ugradnje materijala	Kvalitet i nivo ostvarenosti			Poverenik, Opštinska komisija	KIRS
2.12. Izveštaj o realizaciji programa	6-12 meseci od dana isporuke	Realizacija dokumentovana	Sadržaj i kriterijumi izveštaja			Poverenik, Opštinska komisija	KIRS

Specifični cilj 3: U periodu od 2016. do 2019. god. ekonomski osnažiti najmanje 20 porodica izbeglih, interno raseljenih i povratnika kroz programe dohodovnih aktivnosti u oblasti poljoprivrede i ostalih privrednih delatnosti

Aktivnosti	Planirano vreme realizacije aktivnosti	Očekivani rezultat	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partneri u realizaciji
				Budžet LS i /ili ostali lokalni resursi	Ostali izvori		
3.1. Obezbeđenje sredstava kroz ugovor o dodeli sredstava za ekonomsko osnaživanje jedinica lokalne samouprave	1 mesec	Obezbeđena sredstva	Iznos sredstava			Donator, Lokalna samouprava	KIRS Donatori
3.2. Formiranje komisije na nivou lokalne samouprave	15 dana	Formirana komisija	Odluka o formiranju komisije			Opština	

3.3. Usvajanje pravilnika i oglasa	7 dana	Usvojen tekst pravilnika i oglasa	Sadržaj i uslovi pravilnika			Komisija za izbor korisnika	
3.4. Raspisivanje javnog poziva	1-2 nedelje	Javni poziv raspisan	Sadržaj i uslovi poziva			Komisija za izbor korisnika	
3.5. Izbor korisnika i eventualno organizovanje obuke	15-30 dana	Korisnici odabrani	Sadržaj liste i struktura korisnika			Komisija za izbor korisnika	
3.6. Javna nabavka opreme, mašina i druge robe koja je predmet paketa dohodovnih aktivnosti	1-3 meseca	Javna nabavka sprovedena	Dokumentacija potpuna				
3.7. Izbor najpovoljnijeg dobavljača	7 dana	Najpovoljniji dobavljač odabran	Sadržaj ponuda				
3.8. Potpisivanje ugovora sa korisnikom programa	7 dana	Ugovori potpisani	Uslovi i sadržaj ugovora				
3.9. Potpisivanje ugovora sa dobavljačem	7 dana	Ugovori potpisani	Uslovi i sadržaj ugovora				
3.10. Ispоруka grantova		Grantovi isporučeni	Sadržaj i kvalitet grantova				
3.11. Praćenje realizacije i ocena uspešnosti programa	24 meseca	Prikupljanje i analiziranje informacija o realizaciji programa, ocenjena uspešnost	Broj i vrsta analiziranih informacija, broj i vrsta izveštaja i preporuka			Lokalna samouprava	KIRS

Specifični cilj 4: U periodu od 2016. do 2019. god. putem stambene izgradnje trajno zbrinuti 5 porodica izbeglih, interno raseljenih, povratnika i socijalno ugroženih.

Aktivnosti	Planirano	Očekivani rezultat	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partneri u realizaciji
	vreme			Budžet LS	Ostali izvori		
	realizacije			i /ili ostali lokalni resursi			
	aktivnosti						
4.1. Odluka grada o dodeli lokacije za izgradnju stambene zgrade	1 mesec	Doneta odluka	Površina i položaj			Lokalna samouprava	KIRS
4.2. Potpisivanje memoranduma o razumevanju	10 dana	Potpisan memorandum	Sadržaj memoranduma			Predsednik opštine, Donatori	KIRS
4.3. Potpisivanje ugovora zainteresovanih strana	7 dana	Potpisan ugovor	Broj i struktura zainteresovanih strana potpisnica	Ljudski	Visina	Predsednik Donator , KIRS	
4.4. Prikupljanje građev. dokumentacije i donošenje akta o izgradnji	30 dana	Prikupljena građev. dokumentacija i donet akta o izgradnji	Sadržaj dokumentacije i akta o izgradnji			Lokalna samouprava	
4.5. Raspisivanje tendera i sprovođenje procedure	1-3 meseca	Raspisan i sproveden tender	Broj prijavljenih na tender, broj			Tenderska komisija	

za izbor izvođača radova			prijavljenih koji ispunjavaju uslove tendera				
4.6. Izgradnja objekta	6-9 meseci	Izgrađen objekat	Broj i struktura stambenih jedinica	Ljudski, materijalni		Izvođač radova	Lokalna samouprava, KIRS
4.7. Formiranje komisije za izbor korisnika	15 dana	Formirana komisija	Broj i struktura članova komisije		Opština Opovo	Skupština grada	
4.8. Usvajanje pravilnika i oglasa	7 dana	Utvrđeni uslovi i kriterijumi	Broj i vrsta kriterijuma			Komisija	
4.9. Raspisivanje i sprovođenje oglasa	30 dana	Raspisan I sproveden oglas	Broj I struktura prijavljenih kandidata			Komisija	KIRS Centar za soc. rad
4.10. Izbor korisnika i formiranje preliminarne rang liste	15 dana	Odabrani korisnici za preliminarnu rang listu	Broj korisnika za preliminarnu rang listu			Komisija	
4.11. Izrada i objavljivanje konačne rang liste	8 dana	Odabrani korisnici za konačnu rang listu	Broj korisnika sa konačne rang liste			Komisija	
4.12. Potpisivanje ugovora o stanovanju i useljenje	15 dana	Potpisani ugovori, podeljeni stanovi I useljenje korisnika	Broj potpisanih ugovora. Podeljenih stanova I useljenih korisnika			Predsednik opštine. Donator KIRS, korisnici	KIRS Donatori
4.13. Monitoring	Kontinuir	Prikupljeni	Broj i vrsta			Savet za	

evaluacija	ano praćenje I izveštava nje godinu dana nakon useljnja	podaci o procesu realizacije I ocenjena uspešnost realizacije	prikupljenih podataka, ostvaren nivo postignuća			migracije opštine Opovo	
------------	--	---	--	--	--	-------------------------------	--

Poglavlje 7- Resursi/budžet

Sredstva za realizaciju ovog Lokalnog plana obezbeđivaće se iz različitih izvora: delom iz donatorskih budžeta , delom iz budžeta lokalne samouprave, odnosno pomoću projekata koji će se razviti na osnovu ovog Lokalnog plana, kao i iz drugih dostupnih izvora.

Procena troškova realizacije LAP-a će seraditi za svaku godinu posebno, odnosno za svaki od specifičnih zadataka koji su identifikovani.

U 2016. godini će početi sveobuhvatna i intenzivna primena Lokalnog plana. Detaljan godišnji budžet za svaku sledeću godinu primene Lokalnog plana biće urađen na osnovu razrađenih godišnjih planova za te godine

Opština Opovo će učestvovati sa edukovanim ljudskim, tehničkim i logističkim resursima kao svojim doprinosom za brzo, kvalitetno i uspešno sprovođenje LAP-a za izbeglice i IRL i povratnike na svojoj teritoriji. Ovim doprinosom Opština Opovo iskazuje svoju rešenost da aktivno učestvuje u životu svih svojih građana.

Poglavlje 8- Aranžmani za primenu

Lokalni akcioni plan za unapređenje položaja izbeglih i IRL ima predviđene aranžmane za implementaciju, koji obuhvataju lokalne strukture i različite mere i procedure koje će osigurati njegovo uspešno sprovođenje. U okviru lokalnih struktura razlikuju se:

1. Strukture za upravljanje procesom primene LAP
2. Strukture koje su operativne i primenjuju LAP

Strukture za upravljanje procesom Lokalnog akcionog plana, nakon njegovog usvajanja, predstavljace Savet za upravljanje migracijama i trajna rešenja koji je učestvovao u njegovoj izradi. Savet će, kao deo svog budućeg rada, napraviti plan za upravljanje primenom Lokalnog akcionog plana.

Savet za upravljanje migracijama i trajna rešenja, kao upravljačka struktura ima sledeće zadatke:

- U potpunosti odgovara za vođenje celokupnog procesa primene Lokalnog akcionog plana;
- Imenuje lokalne timove za upravljanje projektima koji nastaju kao rezultat operacionalizacije Lokalnog akcionog plana;
- Obezbeđuje pristup i prikupljanje svih podataka i informacija u elektronskoj formi od svakog aktera-učesnika u procesu unapređenja položaja izbeglih, IRL i povratnika u lokalnoj zajednici;održava kontakte sa svim učesnicima u realizaciji Lokalnog akcionog plana;
- Upravlja procesom praćenja (monitoringa) i ocenjivanja uspešnosti (evaluacije) Lokalnog akcionog plana;

- Održava kontakte sa javnošću i donosiocima odluka u lokalnoj samoupravi.

Operativnu strukturu za primenu Lokalnog akcionog plana činiće institucije, organizacije i timovi formirani u cilju neposredne realizacije plana i projekata razvijenih na osnovu Lokalnog akcionog plana. U skladu sa Lokalnim akcionom planom, biće realizovana podela uloga i odgovornosti među različitim akterima u lokalnoj zajednici – partnerima u realizaciji. Svaki akter će u skladu sa principom javnosti i transparentnosti rada voditi odgovarajuće evidencije i dokumentaciju i pripremati periodične izveštaje o svom radu. Izveštaj će biti polazna osnova za praćenje i ocenjivanje uspešnosti rada, kao i informisanje javnosti.

Operativna struktura za primenu Lokalnog akcionog plana ima sledeće zadatke i odgovornosti:

- Realizacija Lokalnog akcionog plana;
- Neposredna komunikacija sa korisnicima usluga koje se obezbeđuju Lokalnim akcionim planom;
- Redovno dostavljanje izveštaja predsedniku Saveta za upravljanje migracijama o svim aktivnostima o sprovođenju Lokalnog akcionog plana;
- Učešće na eventualnim obukama za unapređenje stručnosti i kompetencija za sprovođenje Lokalnog akcionog plana;
- Unapređenje procesa primene Lokalnog akcionog plana u skladu sa sugestijama i preporukama upravljačke strukture.

Upravljačka i operativna struktura će razviti plan i mehanizme međusobne komunikacije, pratiće uspešnost razmene informacija i efikasnost komunikacija u odnosu na očekivane rezultate primene Lokalnog akcionog plana. Plan komunikacije upravljačke i operativne strukture urediće vreme i načine razmene informacija i preduzimanja odgovarajućih akcija.

Detaljne godišnje planove za naredni period nakon 2016. godine pripremaće Savet za upravljanje migracijama uz aktivne konsultacije sa operativnim strukturama. Po potrebi, Savet će formirati komisije i odgovarajuće radne timove. Godišnje planove će usvajati Skupština opštine Opovo (ili drugi nadležni organi lokalne samouprave).

Mehanizmi praćenja, ocenjivanja uspešnosti primene Lokalnog akcionog plana i donošenja eventualnih korektivnih mera biće definisani Planom praćenja i ocenjivanja uspešnosti (planom monitoringa i evaluacije).

Poglavlje 9- Praćenje i ocena uspešnosti

- **Cilj praćenja i ocene uspešnosti (monitoringa i evaluacije)** Lokalnog akcionog plana je da se sistematično prikupljaju podaci, prati i nadgleda proces primene i procenjuje uspeh Lokalnog akcionog plana radi predlaganja eventualnih izmena u aktivnostima na osnovu nalaza i ocena.
- **Vremenski okvir:** Monitoring (kao sistematski proces prikupljanja podataka) sprovodi se kontinuirano i dogoročno za period 2016. - 2019. godine. Evaluacija (kao analiza podataka i donošenje ocene o uspešnosti) vršiće se periodično – jednom godišnje i podnosiće se izveštaj Skupštini opštine Opovo.

- **Predmet monitoringa i evaluacije:** Monitoring i evaluacija uključuju celovito sagledavanje ispunjenja aktivnosti – zadataka i specifičnih ciljeva.
- **Ključni indikatori uticaja** za praćenje i ocenjivanje uspešnosti primene Lokalnog akcionog plana će biti sledeći:
  - Broj novih usluga – lokalnih mera/programa za izbeglice, IRL i povratnike ;
  - Obuhvaćenost izbeglih , IRL i povratnika novim uslugama i merama;
  - Struktura korisnika usluga i mera/programa;
  - Nivo uključenosti različitih aktera u pružanju usluga izbeglicama, IRL i povratnicima u lokalnoj zajednici;
  - Obim finansijskih sredstava izdvojenih za usluge izbeglicama i IRL i povratnika
  - Struktura finansijskih sredstava izdvojenih za usluge izbeglicama, IRL i povratnika (budžet lokalne samouprave, donatorska sredstva, drugi izvori...)

Procesni indikatori su definisani u sklopu tabele Lokalnog akcionog plana.

- **Metode i tehnike monitoringa i evaluacije:** Za uspešno obavljanje monitoringa i evaluacije koristiće se standardni set alata među kojima su: evidentiranje korisnika, intervjui sa korisnicima (upitnici, razgovori, ankete), izveštavanje i dr.

Savet za upravljanje migracijama i trajna rešenja opštine Opovo će biti odgovoran za praćenje i ocenjivanje uspešnosti rada na primeni Lokalnog akcionog plana, tako što će vršiti monitoring i evaluaciju. Tim za monitoring i evaluaciju čine predstavnici/ce, stručna lica iz lokalnih institucija i organizacija koje se neposredno ili posredno bave pitanjima izbeglih, IRL i povratnika, kao i predstavnici/ce korisničkih grupa ovog Lokalnog akcionog plana. Savet za upravljanje migracijama i trajna rešenja će svojim Planom rada definisati način organizovanja.

OBJAVLJIVANJE LAP-a

Ovaj Lokalni akcioni plan stupa na snagu 8 dana od dana donošenja a objaviće se u „Opštinskom službenom glasniku Opštine Opovo“

REPUBLIKA SRBIJA
 AUTONOMNA POKRAJINA VOJVODINA
 OPŠTINA OPOVO
 SKUPŠTINA OPŠTINE
 Broj: 38-3/2016
 Dana: 15.11. 2016.godine
 O P O V O

PREDSEDNIK SKUPŠTINE
 Dragan M. Ugrinov, dipl. ekon.
 master menadžmenta u zdravstvu